

Liv i Sundby

**Evaluering af projekt
Børne-Kulturpiloter i Urbanplanen**

November 2010

Indhold

1	Indledning.....	3
2	Konklusioner og anbefalinger	4
	2.1 Indsats og rammer	4
	2.2 Resultater og udbytte	5
	2.3 Modellen og målgruppen.....	6
	2.4 Målopfyldelse	7
	2.5 Organisering, formidling og samarbejde	8
	2.6 Projektets fremtid	9
3	Indsatsanalyse	11
	3.1 Indsatsområder	11
	3.2 Afviklede aktiviteter	13
	3.3 Økonomiske rammer	14
4	Resultater og målopfyldelse.....	15
	4.1 Resultater og udbytte	15
	4.1.1 Projektets betydning for lokalområdet	15
	4.1.2 Børnenes udbytte.....	16
	4.2 Modellen og målgruppen.....	20
	4.3 Målopfyldelse	22
5	Organisering.....	24
	5.1 Organisering og proces	24
	5.2 Formidling.....	25
	5.3 Tværgående samarbejde	26
6.	Fremadrettede anbefalinger.....	28
	6.1. Forslag til fremtidig strategi	28
7.	Evalueringsens metode og fremgangsmåde	30

1 INDLEDNING

I 2007 modtog projektet "Børne-Kulturpiloter i Urbanplanen" 2 mio. kr. fra Nordea-fonden til at gennemføre et nytænkende børnekulturprojekt i boligområdet Urbanplanen på Amager i København. Urbanplanen er et socialt boligområde, der består af omkring 2.500 almene boliger. En stor andel af de 5.000 beboere er børn (ca. 2.400), og beboerne repræsenterer mere end 60 forskellige nationaliteter.

Projektet er igangsat af den lokale kulturförening Liv i Sundby i samarbejde med Solvang Bibliotek, Børnekulturhus Amager og Partnerskabet. Pluss Leadership har deltaget som proceskonsulent og følgeevaluator i projektet fra december 2008 og frem til udgangen af 2010. Projektet har haft fast tilholdssted på Solvang Bibliotek, som ligger i den sydlige del af Urbanplanen.

Projektets primære formål er at sikre, at børn i Urbanplanen stifter bekendtskab med levende kunst og kultur. Målgruppen er børn, der ikke normalt opsøger kulturinstitutionernes tilbud.

Projektet har desuden som formål at undersøge og dokumentere, hvilken forskel det gør, at børnene engagerer sig i anderledes kulturprojekter. Af denne årsag har evaluering og dokumentation været vægtet højt under hele projektperioden.

Evalueringen har taget form som en aktiv og lærende evaluering og har fungeret som en integreret del af projektet med to delprodukter. Evalueringen omfatter for det første en procesevaluering, hvor fælles læring og videndeling er kombineret med formidling af projektets resultater midtvejs i projektförløbet. Resultatet var en midtvejsrapport, der havde fokus på organisering og proces.

Evalueringen omfatter for det andet en slutevaluering (nærværende evaluering), hvor projektets overordnede resultater præsenteres. I evalueringen vurderes indsats, resultater og målopfyldelse, og vi fremlægger overvejelser og anbefalinger vedrørende en evt. videreførelse af projektet.

Rapporten er opbygget som følger:

Kapitel 2 består af en sammenfatning af konklusioner og anbefalinger.

Kapitel 3 er en indsatsanalyse, hvor indsats og rammer belyses.

Kapitel 4 omfatter analyser af resultater og målopfyldelse.

Kapitel 5 omfatter analyser af organisering, formidling og samarbejde.

I *Kapitel 6* diskuteres projektet fremadrettet.

Kapitel 7 er en kort beskrivelse af evalueringens metode.

Undervejs præsenteres i tilfældig rækkefølge en række konkrete eksempler på aktiviteter og resultater for børnene.

2 KONKLUSIONER OG ANBEFALINGER

I det følgende sammenfattes evalueringens konklusioner og anbefalinger.

2.1 Indsats og rammer

Projektets primære målgruppe er børn og unge i alderen 5-14 år, som bor i Urbanplanen.

I projektet arbejdes med en bred forståelse af kunst og kultur både *for, med og af* børn. De aktiviteter, børne-kulturpiloterne og de øvrige børn i Urbanplanen oplever og er en del af, spænder vidt. Fra deltagelse i kunstneriske processer, samarbejde med Statens Museum for Kunst til Bollywood dans og X-Factor finale.

Projektet består af tre primære indsatsområder:

1. Uddannelse af børne-kulturpiloter
2. En kulturklippe-kortsordning for alle børn i Urbanplanen
3. En række brede kulturelle oplevelser for en større gruppe børn i og omkring området.

Kernen i projektet er uddannelsen af børne-kulturpiloter. Målgruppen for uddannelsen er børn fra Urbanplanen mellem 10 og 14 år, og målet er, at kulturpiloterne kan navigere i den kulturelle verden, selv kan producere kulturelle aktiviteter og har kompetencerne til at viderefordre kunst og kultur til andre børn og unge i Urbanplanen samt deres forældre.

Ca. 35 børn har været fast tilknyttet uddannelsen. Nogle gennem hele projektperioden, andre i en kortere periode. Børnene har forskellig kulturel og etnisk baggrund, men der er ingen danske børn med i gruppen.

Modellen med fast undervisning én gang om ugen og en varierende mængde aktiviteter – bl.a. i weekenden – har givet børnene gode muligheder for læring og udfoldelse. Rammerne for uddannelsen har løbende været diskuteret, men uddannelsen har ca. midtvejs i forløbet fundet sin form.

Kulturklippe-kortsordningen og de større oplevelser for børnene i og omkring Urbanplanen har ikke i praksis fungeret adskilt. Der er afviklet ca. 120 arrangementer, der som hovedregel har været åbne for alle interesserede børn. Der er desuden gennemført en række større arrangementer for skoler og institutioner i området.

Der har været flere arrangementer hver måned året rundt, og der er skabt en stor bredde i udbuddet. Nogle arrangementer er planlagt helt fra bunden af projektets medarbejdere og børne-kulturpiloter, andre er arrangeret i andet regi og med deltagelse af børn fra Urbanplanen.

Samlet set har 6.000 børn deltaget i projektets arrangementer i løbet af projektperioden, og ca. 100 klippekortbørn får diplomer for deres deltagelse i arrangementerne. Projektet har været ambitiøst, og man har brugt mange ressourcer på planlægning og afvikling af de mange arrangementer. Tilslutningen til de enkelte arrangementer har dog varieret, og enkelte arrangementer er blevet aflyst.

Projektet er finansieret af Nordea-fonden. Hertil kommer ressourcer fra Solvang Bibliotek, Partnerskabet i Urbanplanen og fra Lokaludvalg Vest (primært personaletimer, lokaler

mv.). Lønninger til de faste medarbejdere (projektleder og undervisere) har sammen med udgifter til arrangementer og honorarer til kunstnere udgjort den største udgiftspost.

Vi vurderer, at

- 1) børne-kulturpilotuddannelsen i dens nuværende form fungerer godt i forhold til målgruppen
- 2) der er afholdt et stort antal arrangementer på et højt kvalitativt niveau, der har involveret rigtig mange børn og voksne i området.
- 3) der er brugt mange ressourcer på planlægning og afvikling af arrangementer og vi vurderer, at aktivitetsniveauet har været højere end nødvendigt.

2.2 Resultater og udbytte

Projektet har skabt flotte resultater. De tre indsatsområder har til sammen sikret et stort udbytte for børnene, men også for lokalområdet som helhed.

Projektet har opnået en række resultater på forskellige niveauer:

Der er afholdt et stort antal arrangementer af høj kvalitet i og udenfor Urbanplanen. Aktiviteterne har involveret rigtig mange børn – både kulturpiloterne, klippekortbørn og øvrige børn i lokalområdet.

De mange oplevelser har virket samlende, og børnene i Urbanplanen har fået øjnene op for, at lokalområdet har meget at byde på kulturelt, men også at der findes interessante kulturoplevelser på etablerede kulturinstitutioner som Louisiana og Statens Museum for Kunst.

Forældrene og mange lokale institutioner har været inddraget i projektet, og det har skabt opbakning og lokalt ejerskab. Særligt forældrenes opbakning og forståelse for projektet har været essentiel for projektets resultater.

Kulturpiloterne har i mange tilfælde selv produceret eller arrangeret det enkelte arrangement/projekt, og særligt dette arbejde som producenter/medproducenter har givet kulturpiloterne stort personligt udbytte. Resultaterne spænder vidt: fra øget selvtillid, koncentration og samarbejdsevne til sproglig udvikling og en høj grad af fællesskabsfølelse, stolthed og glæde ved at have været en del af projektet. Mødet med kunsten har skabt forståelse for kunst og kultur og en ny oplevelse af, at krop og kreativitet har en værdi.

De involverede voksne (medarbejdere og kunstnere) er professionelle, med både høj kunstnerisk kvalitet og stærke kompetencer i formidling og pædagogik. Denne kombination har været en afgørende faktor for succes.

Der er generelt skabt meget positiv opmærksomhed om projektet lokalt og nationalt. Projektet har fået en del opmærksomhed fra lokalpolitikere, men også fra børnekulturelle aktører fra nationalt hold. Synligheden skyldes ikke mindst en lang række samarbejder med kunstnere og større etablerede kulturinstitutioner fx Statens Museum for Kunst, Dansk Billedhuggersamfund, Zenekunst for Børn og Unge (ZøBU) mv. Projektet har end-

videre en central placering som best practice i ny national rapport om kulturens rolle i sociale boligområder.¹

Vi vurderer at,

- 4) projektet har sat en meget positiv dagsorden i Urbanplanen og skabt positive resultater i kraft af opbakning og lokalt ejerskab i lokalområdet – både fra forældre og lokale institutioner. Vi ser det lokale initiativ, ejerskab og forankring som projektets helt store styrke og særkende.
- 5) projektet har givet børne-kulturpiloterne et stort personligt udbytte og nye kompetencer. Mødet med kunsten sprænger grænser for, hvad der er muligt og giver børnene nye perspektiver – og for enkelte børn helt nye livsmuligheder.
- 6) kombinationen af kunstnerisk kvalitet og stærke pædagogiske og formidlingsmæssige evner hos de involverede voksne har været afgørende for børnenes udbytte.
- 7) børnenes rolle som medproducenter har været afgørende for resultaterne, og de arrangementer, som børnene selv producerer/præsenterer i lokalområdet, har for alvor haft betydning.
- 8) projektet har fået stor opmærksomhed og synlighed lokalt og nationalt.

2.3 Modellen og målgruppen

Børne-kulturpilotuddannelsen er et frivilligt tilbud til børnene i Urbanplanen. Nogle går til fodbold, andre til dans – her går man til "kultur".

Modellen kombinerer pædagogik, kunst- og kulturformidling og kunstneriske processer i et samlet forløb, idet pædagogikken har været en nødvendighed i forhold til målgruppen og skaber en vigtig tryghed som fundament for de kunstneriske oplevelser.

Det har krævet en stor indsats at fastholde børnene i uddannelsesforløbet – både pga. børnenes momentvise svigtende interesse og mange familiære forpligtelser – særligt pasning af mindre søskende. Frivilligheden har været i fokus og man har ikke stillet krav om deltagelse. Til gengæld har man fokuseret meget på inddragelse af forældre, da det har været afgørende, at de bakkede op om børnenes deltagelse.

Børnene har brug for tryghed og genkendelighed. Det faste mødested på biblioteket, centralt i børnenes og deres forældres liv, og de faste, stabile voksne (medarbejderne) har betydet meget – også for forældrenes forståelse af og opbakning til projektet.

Vi vurderer, at

- 9) rammen med en frivillig kulturuddannelse fungerer godt som model. Med modellen har man fundet en ny vej i arbejdet med målgruppen – børn, som ellers ikke opsøger kunst og kultur.

¹ Rapport om brugen af kunst og kultur til udvikling af udsatte boligområder. Rapporten er baseret på en undersøgelse foretaget af Institut for Fremtidforskning, finansieret af Socialministeriets forsøgs- og udviklingsmidler. Rapporten lanceres i januar 2011 i Urbanplanen.

- 10) det tætte samarbejde med Solvang Bibliotek og den fysiske forankring på biblioteket har været vigtigt for både børn og forældre.
- 11) de faste, stabile voksne er afgørende. Børnene har brug for tæt voksenkontakt og ser de faste medarbejdere som forbilleder.
- 12) man med fordel kan arbejde mere eksplicit med at formidle kulturpilotuddannelsen som "forpligtende frivillighed" for at præcisere rammen og styrke deltagelsen.

2.4 Målopfyldelse

Projektets overordnede formål er at sikre, at børn i Urbanplanen stifter bekendtskab med levende kunst og kultur, og man har ønsket at skabe en bred og spændende portal til kunst og kultur for at udbrede lysten til at bruge denne hos børn og unge. Endelig ønsker man via evalueringen at belyse, hvilken forskel det gør, at børn får anderledes kulturoplevelser end det, de er vant til.

De tre indsatsområder har tilsammen bidraget til målopfyldelsen. Som beskrevet ovenfor har man i kraft af et stort udbud af kulturelle og kunstneriske aktiviteter i høj grad sikret, at børn i Urbanplanen stifter bekendtskab med levende kunst og kultur, og man har med projektet som ramme skabt en bred indgang til kunst og kultur, som har givet mange børn i Urbanplanen lyst til at opsøge og bruge kunsten og kulturen.

Projektets succeskriterier har været:

- At mindst 1.000 børn får en kulturoplevelse både i og udenfor Urbanplanen
- At mindst 100 børn får deltagerdiplom (kulturklippekort)
- At mindst 20 børn gennemgår undervisningsforløbet og bliver børne-kulturpiloter
- At denne gruppe laver en film om deres kulturbaggrund og om de indtryk, de får via de kulturoplevelser, som projektet formidler
- At projektet får mediedækning lokalt, regionalt og på landsplan
- At Kulturforeningen Liv i Sundby får en aktiv børnegruppe, der fremover er med i planlægningen af børnekultur i Urbanplanen.

Konkret har 6.000 børn og unge plus over 2.000 voksne fra og omkring Urbanplanen deltaget i kulturelle aktiviteter (nogle er dog gengangere til forskellige aktiviteter).

Over 100 børn i Urbanplanen har via et kulturklippekort fået og deltaget i min. 10 forskellige kulturoplevelser og har fået diplom.

Mindst 35 børn har i løbet af de to år været fast tilknyttet kulturpilotuddannelsen i en kortere eller længerevarende periode.

Arbejdet med en film om børnenes kulturbaggrund blev af praktiske årsager ikke realiseret, og man valgte tidligt i projektperioden at prioritere indsatsen anderledes. Gruppen af børne-kulturpiloter har derfor brugt filmmediet meget, men har lavet flere mindre film om deres arbejde. Videoerne er tilgængelige på www.bornekulturpilot.dk

Projektet har fået en stor mediedækning i lokale medier, i mindre grad i nationale medier. Man har ikke opstillet måltal for succeskriteriet.

Endelig er der i løbet af de 2 år blevet skabt en trofast aktiv børnegruppe af børne-kulturpiloter, pt. bestående af ca. 15 børn. Dog vurderes denne børnegruppe til ikke selv-

stændigt at kunne arbejde som en del af Kulturforeningen Liv i Sundby på nuværende tidspunkt. Børnene har stadig brug for stabil voksenkontakt- og styring og et fast mødested i lokalområdet. Dette har dog ikke været en del af succeskriteriet.

Vi vurderer, at

- 13) projektets formål er opfyldt. Rigtig mange børn i og omkring Urbanplanen har oplevet kunst og kultur, og oplevelserne har gjort en forskel – for lokalområdet og for det enkelte barn.
- 14) projektet til fulde opfylder de kvantitative succeskriterier.
- 15) projektet i tilfredsstillende grad opfylder de kvalitative succeskriterier. Man har dog revurderet målet om en film som enkeltstående produkt af projektet, og mediedækningen har primært været lokal.

2.5 Organisering, formidling og samarbejde

Omdrejningspunktet for projektet er en aktiv styregruppe med repræsentanter fra de fire foreninger/institutioner Liv i Sundby, Solvang Bibliotek, Partnerskabet og Børnekulturhus Ama'r. Projektet har i størstedelen af projektperioden haft ansat en projektleder og to faste medarbejdere, som har stået for undervisningen på kulturpilotuddannelsen samt planlægningen og koordineringen af arrangementer. I projektets sidste fase har den ene faste medarbejder sideløbende med andre opgaver varetaget projektledelsen. Solvang Bibliotek har desuden bidraget personalemæssigt med et varierende antal timer ugentligt i forbindelse med projektets planlægning og koordinering. Endelig har man løbende haft tilknyttet både praktikanter og frivillige.

Projektet har fra begyndelsen arbejdet med en flad organisering med meget få beslutningsled. Organiseringen har betydet kort fra idé til handling og en udpræget grad af frihed og fleksibilitet for de ansatte og øvrige tilknyttede. Finansieringen fra Nordea-fonden har i høj grad været medvirkende til at skabe en dynamisk proces, da projektet ikke har været underlagt sædvanlige og administrativt tunge dokumentationskrav, men har kunnet disponere relativt frit over de tildelte midler. Tilsammen har organiseringen og processen skabt et meget stort engagement og ejerskab hos medarbejdere, praktikanter og frivillige.

Den meget åbne tilgang og den flade organisering har dog også hæmmet i den forstand, at den har betydet udflydende rammer for arbejdet og uklar ansvarsfordeling med fare for, at medarbejdere og frivillige "brænder ud". Projektet har desuden haft et meget operationelt fokus på bekostning af strategisk projekt- og ressourcestyring. Det betyder bl.a., at man først sent i forløbet har fået fokus på synlighed og kontakt til beslutningstagere mv. i forbindelse med forankring.

Generelt set er formidlingen af projektet ikke blevet prioriteret højt. Når projektet alligevel er endt med stor synlighed både lokalt og nationalt, skyldes det omfanget af konkrete aktiviteter i lokalområdet, det brede tværgående samarbejde og de gode resultater, som har skabt opmærksomhed.

Konkret har man først halvvejs gennem projektet fået etableret en velfungerende hjemmeside og synlighed på Facebook og YouTube. Ligeledes har man først i projektets afsluttende fase været repræsenteret ved konferencer og relevante netværksmøder. Styregruppen har løbende haft kontakt til lokalpolitikere og andre interessenter, men man har ikke arbejdet særskilt med en strategi for forankring som indsatsområde.

Tværgående samarbejde har været en central metode i både tilrettelæggelsen af projektet og i den løbende udvikling. Projektet har arbejdet sammen med en lang række institutioner og kunstnere både lokalt, regionalt og nationalt. De forskellige samarbejdsrelationer har skabt mange muligheder, som projektet har formået at udnytte til gavn for børnene. I enkelte samarbejdsrelationer har det været en udfordring at sikre forståelsen af projektet, og det har været vigtigt at forventningsafstemme og forberede samarbejdspartnere på børnenes udgangspunkt.

Vi vurderer, at

- 16) projektet er et "ildsjælsprojekt". Flexibilitet, frihed og tillid i organisering såvel som finansiering har givet stort engagement og ejerskab i projektet.
- 17) den flade organisering og åbne proces har betydet udflydende rammer for arbejdet og en uklar ansvarsfordeling. Vi vurderer, at ressourcer og kompetencer i projektet kan udnyttes bedre i forhold til hhv. projektledelse, undervisning, strategi og praktik.
- 18) projektet har haft et operationelt fokus på bekostning af mere strategisk projektstyring. Projektet har manglet et strategisk fokus på formidling og synlighed med henblik på forankring.
- 19) projektet har formået at arbejde målrettet og konstruktivt med de mange samarbejdspartnere – fra skolerne i lokalområdet til store nationale kulturinstitutioner – med det resultat, at samarbejdet i det store hele har været givende for alle parter.

2.6 Projektets fremtid

Samlet set er det vores vurdering, at indsatsen i projektet "Børne-Kulturpiloter i Urbanplanen" har givet meget positive effekter for målgruppen, og vi anbefaler, at projektet videreføres, såfremt finansieringen kan afklares. Det tager lang tid at vinde børnenes interesse og få deres tillid, og vi ser et klart potentiale for en videreudvikling af projektet eller delelementer i projektet.

Projektet er et kulturprojekt, men det placerer sig i praksis i spændingsfeltet mellem kultur, integration og pædagogik. Perspektiverne i projektet rækker udover det kunstneriske og kulturelle felt – særligt til integrationsområdet og det boligsociale område. Selvom projektet klart har defineret sig som et kulturprojekt, ser vi et potentiale i, at styregruppen i en eventuel fortsættelse af projektet mere tydeligt forholder sig til de problematikker, der knytter sig til målgruppen, og afklarere mål i forhold til integration og den sociale dimension.

Projektet har indtil nu arbejdet mod udbredelse af kunsten og kulturen i forhold til antallet af børn og bredden i udbuddet af aktiviteter til alle børn i og omkring Urbanplanen. I en videreførelse af projektet ser vi et perspektiv i at bygge ovenpå de gode resultater og fokusere indsatsen der, hvor kunsten og kulturen virkelig kan gøre en forskel – i lokalområdet og for det enkelte barn, som har deltaget i kulturpilotuddannelsen. Nøgleordene er personlig udvikling for det enkelte barn, involvering, inkludering og medborgerskab.

Vi anbefaler sammenfattende:

→ At man på baggrund af resultater og erfaringer indsnævrer projektets fokus til børne-kulturpilotuddannelsen.

→ At man i uddannelsen til børne-kulturpilot fokuserer på

- at børnene fortsat er medproducenter
- længerevarende forløb (kunstneriske processer) frem for kvantitet ift. antal projekter/oplevelser
- at børnene fortsat skaber oplevelser for alle børn (og voksne) i Urbanplanen
- at man styrker formidlingen af den "forpligtende frivillighed" i gruppen – og finder en velfungerende model for de mere løst tilknyttede børn, som let kan kommunikeres.

→ At man i organiseringen

- fastholder den åbne og tillidsfulde indstilling, men sikrer, at der løbende prioriteres, og at man sikrer retning
- overvejer, hvordan ressourcer og kompetencer i projektet udnyttes bedst (projektledelse, undervisning, strategi, praktik)
- fortsat dyrker samarbejdsrelationerne – lokalt, regionalt, nationalt.

→ At man med henblik på en fortsættelse af projektet

- skærper fokus i forhold til den samlede strategi, dvs. øget klarhed om formål, indsatsområder og succeskriterier
- har mindre fokus på kvantitative succeskriterier – mere på kvalitet og udbytte for de medvirkende
- har øget fokus på strategisk synlighed og lokal forankring.

3 INDSATSANALYSE

Dette kapitel består af en beskrivelse og analyse af forsøgsprojektets indsats. Først beskrives indholdet i det overordnede projekt og de enkelte delelementer, dernæst belyses omfanget af afviklede aktiviteter og de økonomiske rammer.

3.1 Indsatsområder

Projektet arbejder med tre overordnede indsatsområder: en kulturpilotuddannelse, en kulturklippekursordning og planlægningen af en række store, åbne arrangementer i og omkring området. Desuden har man lagt meget vægt på løbende evaluering og formidling.

Projektet har i høj grad fokus på børn som selvstændige kulturskabere og medproducenter, og man arbejder ud fra sondringen kultur for, med og af børn. Kategorierne kan defineres som kulturformidling, hvor børn og unge er henholdsvis

- Modtagere, publikum og tilskuere
- Deltagere og medskabende
- Aktører og selvskabende.

Målgruppen er som tidligere nævnt børn mellem 5 og 14 år, som ikke normalt opsøger kulturinstitutionernes tilbud.

Fritidssfæren er omdrejningspunkt for projektet, og det betyder, at hovedparten af aktiviteter og arrangementer foregår frivilligt i børnenes fritid. Forældrene har i høj grad været inddraget i projektet, fx ved at ledsage børnene til arrangementer, og der har været lagt meget vægt på dialogen med forældrene om projektet og de kulturelle oplevelser.

Kulturpilotuddannelsen

Kernen i projektet er en uddannelse som børne-kulturpilot. En gang om ugen har projektets to medarbejdere mødtes med ca. 15 engagerede børn mellem 10 og 14 år, som "går til kultur" på det lokale bibliotek, Solvang Bibliotek. Børnene bor alle i Urbanplanen, og der er ingen etnisk danske børn i gruppen. Der er pt. 4 drenge og 11 piger i den faste gruppe, som domineres af piger i 10-12 års alderen. Det har vist sig at være svært at fastholde drengene i projektet.

Uddannelsen er et praktisk uddannelsesforløb, hvor formålet er at give børnene en række forskelligartede oplevelser med kultur, hvor børnene selv er i centrum – ofte som medproducerende. Formålet er også, at børnene – alene og i samarbejde med medarbejderne i projektet – undervejs i forløbet skaber oplevelser for alle børn i Urbanplanen. Uddannelsen skal give børnene det netværk og de værktøjer, der gør, at de selv kan arbejde aktivt med børnekulturformidling på længere sigt. Det er således et af projektets succeskriterier, at Kulturforeningen Liv i Sundby får en aktiv børnegruppe, der fremover er med i planlægningen af børnekultur i Urbanplanen.

Styregruppen for projekt "Børne-Kulturpiloter i Urbanplanen" vedtog indledningsvist en række kriterier for udvælgelsen af kandidater til kulturpilotuddannelsen:

- Børnene skal være mellem 10 og 14 år
- De skal bo i Urbanplanen
- Der skal som udgangspunkt være accept og opbakning hjemmefra

- Projektet ønsker at involvere børn, som ellers ikke ville opsøge kulturelle aktiviteter
- Der skal være en lyst og en vis grad af talent hos børnene. Kreativitet, nysgerrighed og ansvarsbevidsthed er centralt, for at børnene kan få et udbytte af forløbet.

I løbet af projektperioden har børnene arbejdet sammen med en lang række kunstnere, de har besøgt museer og udstillinger, ligesom de selv har arbejdet med maleri, skulptur, billeder, film, dans og meget andet, som de derefter har formidlet videre til andre børn og voksne. Børnene har løbende reflekteret over deres oplevelser sammen med de voksne, gennem logbøger og gennem de opgaver, som de selv har skullet løse.

Kulturklippekort og større arrangementer for alle børn i Urbanplanen

I praksis har de to indsatsområder *Kulturklippekort* og *Større arrangementer for alle børn* ikke været adskilt.

Klippekortsordningen har som formål, at børn, der normalt ikke ville opsøge kulturoplevelser, bliver præsenteret for en bred vifte af kulturoplevelser. Ved projektets afslutning uddeles deltagerdiplomer til børnene ved et særligt arrangement. Forskellige arrangementstyper har et særligt mærke/symbol, så det er tydeligt, hvad børnene har deltaget i. Kulturpiloterne er selvskrevne til at få klippekort og agerer undervejs i projektet "ambasadorer" for klippekortsordningen.

Rammerne for Kulturklippekortet har været følgende:

- Klippekortet er for børn mellem 5 og 14 år
- Klippekortet er for børn, der bor i Urbanplanen eller i nærområdet
- Børnene skal selv være aktive og opsøgende i forhold til erhvervelsen af klippekortet og deltagelsen i arrangementer
- Børn under 7 år skal altid være ledsaget af en voksen.

Desuden arbejdede man som nævnt indledningsvist med et særskilt indsatsområde, som skulle sikre oplevelser for en større gruppe børn i og omkring Urbanplanen. Målet var, at i alt mindst 1.000 børn mellem 5 og 14 år skulle deltage i disse åbne arrangementer. Større skolearrangementer, udviklet i samarbejde med projektet, har også indgået under dette indsatsområde.

I praksis har klippekortsarrangementerne i de fleste tilfælde været åbne for alle børn, men de børn, der har haft et kulturklippekort, har fået et klip for at deltage i et arrangement. I følgende afsnit uddybes de afviklede arrangementer.

Gyserlabyrinten

Børnene udviklede sammen med en billedkunstner en gyserlabyrint i et nedlagt supermarked midt i Urbanplanen. Rammerne var perfekte for en uhyggelig rejse gennem alverdens gys og gru. Børnene byggede labyrinten, lavede kulisser og indretning, syede kostumer og udviklede replikker. Sidst men ikke mindst indtog børnene selv rollerne som Rødhætte og Ulven, spøgelses, Dracula m.fl.

Børn og voksne fra hele Københavnsområdet stod i kø i timevis for at få en tur i labyrinten. Mange ville endda igennem labyrinten flere gange!

3.2 Afviklede aktiviteter

I løbet af projektperioden er der afholdt ca. 120 forskellige arrangementer, dvs. i gennemsnit 5 arrangementer om måneden. Langt de fleste af arrangementerne har været åbne for alle interesserede børn. Dog har nogle arrangementer være tiltænkt bestemte grupper af børn (udvalgte skoleklasser, klippekortbørn, pilotbørn).

Næsten 6.000 børn og over 2.000 forældre er mødt op til disse arrangementer.

Arrangementerne spænder indholdsmæssigt vidt. Projektet har fokuseret på oplevelser, som både repræsenterer en traditionel dansk kulturforståelse og den multietniske kultur, der findes i Urbanplanen, og man har desuden været vidt omkring i forhold til genrer/kunstarter. Børnene i Urbanplanen har således oplevet/produceret:

- Teater/performance
- Dans og bevægelse
- Musik
- Billedkunst
- Film og medier
- Fotos
- Foredrag
- Rollespil
- Cirkus og trylleri.

Kulturpiloterne har i flere tilfælde været drivkraften i arrangementerne, både som producerende og som arrangører. Det gælder fx en tur til Louisiana, Melodi Grand Prix i Urbanplanen, rundvisninger på Statens Museum for Kunst, Bollywood danseforestilling, Labyrinten (performance) mv.

En lang række eksterne aktører og samarbejdspartnere har desuden været involveret i projektet. Både enkeltkunstnere, kunstnergrupper, teatergrupper og institutioner. Vi vender tilbage til det tværgående samarbejde i kapitel 5.

Samarbejde med Statens Museum for Kunst

Som en del af kulturpilotuddannelsen deltog børnene i et forløb med Statens Museum for Kunst, som hed "SMK: det er dit – brug det!". Forløbet var et socialt inklusionsprojekt med det formål at give børn med anden etnisk baggrund end dansk ejerskab til en af Danmarks største kulturinstitutioner.

Fra Børne-kulturpilotprojektet deltog 17 børn. SMK's tilknyttede kunstnere var hver især på besøg i Urbanplanen og arbejdede med børnene ud fra et tema. Efterfølgende arbejdede børnene sammen med den samme kunstner i en workshop på museet.

Forløbet blev afsluttet med, at børnene viste deres klassekammerater rundt på museet. Der blev også afholdt et arrangement for børnene med deres forældre.

Deltagelsen i de forskellige åbne arrangementer har samlet set været tilfredsstillende. Dog har der været svingende opbakning til og deltagelse i flere enkeltarrangementer, og nogle arrangementer er blevet aflyst.

Det meget store udbud af arrangementer skyldes ikke mindst, at projektmedarbejderne ofte har fået tilbudt kulturtilbud fra samarbejdspartnere og interessenter, som man ikke

har villet sige nej til. Selv om mange arrangementer på den måde har været gratis eller meget billige for projektet, har projektmedarbejderne brugt mange ressourcer på planlægning og koordinering, særligt i forhold til transport og involvering af frivillige (fx til ledelse af børnene).

Risikoen ved at have et (for) stort udbud af arrangementer er desuden, at børnene i området opfatter projektet som en gavebod. Alle arrangementer har været gratis for børnene, og flere respondenter påpeger, at børnene har taget arrangementerne for givet, ligesom enkelte kunstnere har været frustrerede over børnenes "mangel på taknemmelighed" over for projektets mange tilbud.

Vi vurderer, at man i en eventuel fortsættelse af projektet med fordel kan indsnævre fokus og præsentere færre arrangementer, gerne primært produceret/arrangeret af kulturpiloterne. En nedskalering i forhold til udbuddet af arrangementer vil give projektmedarbejderne en mindre administrativ og planlægningsmæssig byrde og kan frigive ressourcer til bredere PR og formentlig større opbakning til enkeltarrangementerne.

Bollywood-fest

Pigerne i børne-kulturpilotgruppen arrangerede en "Female Bollywood"-fest, der kun var for pigerne og deres kusiner, veninder, mødre, tanter, søstre m.fl.

Nogle af de muslimske piger må ikke danse, hvis der er mænd tilstede, men da der kun var piger og kvinder tilstede, kunne pigerne give den gas med dans og flot tøj. Flere af de piger, der gik med tørklæde til dagligt, smed tørklædet, når der blev øvet og også til selve opvisningen. Selv nogle mødre smed deres traditionelle klædedragter og tørklæder og havde løst hår og flotte kjoler.

Pigerne stod selv for hele arrangementet – lige fra teknikken og opstillingen til selve opførelsen.

3.3 Økonomiske rammer

Projektet er støttet af Nordea-fonden med 2 millioner kr. Solvang Bibliotek er desuden medfinansierende på projektet i form af personaleressourcer og lokalefaciliteter. Personaleressourcerne udgør 5-10 ugentlige timer. Desuden har man fået yderligere ressourcer fra Lokaludvalg Amager Vest og Partnerskabet i Urbanplanen (primært personaletimer, lokaler mv.).

Man har valgt kun i meget begrænset omfang at arbejde med egenbetaling, da det er erfaringen, at man ikke kommer i kontakt med målgruppen, hvis der er en decideret deltagerbetaling.

Lønning af de faste medarbejdere (projektleder og undervisere) har været projektets største udgift sammen med udgifter til arrangementer og honorarer til kunstnere. Disse to poster udgør over halvdelen af projektets budget.

4 RESULTATER OG MÅLOPFYLDELSE

Dette kapitel er en analyse af resultater og projektets målopfyldelse. Her diskuteres tre overordnede spørgsmål: Hvilke resultater og effekter har projektet skabt – i bred forstand og specifikt i forhold til børnenes udbytte? Hvordan fungerer projektets grundlæggende metode i forhold til målgruppen? Og endelig vurderes det, om projektet har levet op til de fastlagte mål og succeskriterier.

4.1 Resultater og udbytte

På baggrund af det indsamlede materiale og vurderingen af det samlede projektforsløb er det vores opfattelse, at projektet har fungeret godt og har givet flotte resultater – både i form af en styrkelse af lokalområdet og et stort personligt udbytte for de deltagende børn og deres forældre. Nogle børn er ganske enkelt *"rykket for livet"*, som en projektmedarbejder beskriver det.²

Projektets overordnede resultater og effekter kan sammenfattes i de to hovedoverskrifter: *Projektets betydning for lokalområdet* og *Børnenes udbytte*. I det følgende går vi i dybden med resultaterne under disse to overskrifter, mens vurderingen af organisation, samarbejde og formidling vurderes selvstændigt i kap. 5.

4.1.1 Projektets betydning for lokalområdet

Urbanplanen er et boligområde, der består af omkring 2.500 almene boliger. En stor andel af de 5.000 beboere er børn (ca. 2.400), og beboerne repræsenterer mere end 60 forskellige nationaliteter. Urbanplanen har de samme udfordringer som mange andre boligområder, der har relativt mange beboere på overførselsindkomst og en beboersammensætning med en høj andel af tosprogede. Børne-kulturpilotprojektet har med sin lokale forankring og opbakning og sit meget høje aktivitetsniveau fået en stor rolle i det boligsociale arbejde, som foregår i området. Der er i løbet af de to år skabt en solid platform for at arbejde med og for børnene i området.

Børnenes opfattelse af Urbanplanen har ændret sig meget gennem forløbet. I løbet af projektets to år har mange spændende (og kendte) mennesker været på besøg i Urbanplanen. Der er afholdt en lang række arrangementer i området, som børnene eller deres kammerater selv har været med til at planlægge/udføre, og området er blevet brugt på en helt ny måde. Konkret har børnene taget billeder af området og udstillet dem, indrettet en gyserlabyrint i et nedlagt supermarked og samarbejdet med professionelle skulptører om et projekt, hvor et antal skulpturer først blev udstillet i Kongens Have og derefter er blevet opstillet permanent i Urbanplanen.

Interessen udefra og de mange konkrete aktiviteter har betydet meget for beboernes opfattelse af Urbanplanen og har ansporet både børn og voksne til at interessere sig for det sted, de bor. Børnene oplever, at Urbanplanen kan være et sjovt og interessant sted at være. De oplever et medejerskab og har fået et større incitament til at bruge området aktivt. Som en kulturpilot siger: *"Vi gør sådan, så Urbanplanen bliver sjovere!"*³

De fleste af børne-kulturpiloternes forældre har været aktive og engagerede i projektet. De har ledsaget børnene på de ture, der lå i weekenderne, de har lavet mad til forskellige

² Citater fra voksne i rapporten stammer fra hhv. selvevalueringer, personlige interviews og fokusgruppeinterviews. Se kapitel 7 for en gennemgang af evalueringens metode og aktiviteter.

³ Alle rapportens citater fra børn stammer fra Louise Lidang Krøyers omfattende interviewmateriale i forbindelse med specialet *"Børn under et nyt paradigme? Børnekultur som begreb og virkelige greb."*

arrangementer og mødt op som publikum, når børnene skulle optræde. Flere forældre fortæller, at de i kraft af projektet har fået øjnene op for deres børns ressourcer og kompetencer. En mor understreger, at hun *"har aldrig set mit barn så glad."* Flere forældre fortæller også, at projektet har motiveret dem til at lære dansk.

Samtidig har projektet styrket bydelens image udadtil, bl.a. har flere børn, som ikke bor i Urbanplanen, henvendt sig for at få lov til at blive børne-kulturpiloter, ligesom publikum til fx børnenes labyrint-performance kom fra hele Københavnsområdet.

En af projektmedarbejderne forklarer: *"Urbanplanen er ikke et sted, man går uden om, det er ikke et "bad place", men et sted hvor tingene sker. Jeg har et billede af, at projektet har løftet Urbanplanen og suget andre børn og voksne ind, både danske og etniske og ressourcestærke. Som Bina sagde ved Bollywood-arrangementet: "Der kom nogen helt fra Greve!"*

Vi vurderer, at projektet har skabt en meget positiv dagsorden i Urbanplanen. Der er afholdt et stort antal arrangementer, på et højt kvalitativt niveau, der har involveret rigtig mange børn og voksne i området. Forældrene og mange lokale institutioner har været inddraget i projektet, og det har skabt opbakning og lokalt ejerskab.

Vi vurderer, at de løbende åbne arrangementer for alle børn i Urbanplanen har været vigtige og har skabt stor synlighed om projektet i lokalområdet. Flere har været arrangeret af børnene selv, og særligt disse har været helt centrale for forståelsen af projektet i lokalområdet og børnenes udbytte, jf. afsnittet nedenfor.

4.1.2 Børnenes udbytte

Når vi i dette kapitel beskriver børnenes udbytte af projektet, er der tale om den faste gruppe af børne-kulturpiloter, der har gået til undervisning én gang om ugen, og de børn, som har været tilknyttet kulturpilotuddannelsen i en længere, sammenhængende periode, fx i forbindelse med en proces som labyrinten i det nedlagte supermarked. I alt drejer det sig om ca. 35 børn.

Børnene som producenter og medproducenter

Den bærende tanke med projektet har været, at børnene selv har skullet udvikle og gennemføre kulturelle arrangementer og selv være en del af kunstneriske processer, bl.a. ud fra den tanke, at børnene efterfølgende skal kunne "stå selv". En af medarbejderne beskriver den pædagogiske side af projektet således: *"Projektet og vi voksne er et slags stillads, som børnene kan læne sig op ad. Det handler om at skabe balance mellem det, barnet lærer selv, og det, som barnet lærer med assistance. Assistancen kan være fra en voksen, men den kan også komme fra en anden børne-kulturpilot, som er fortrolig med opgaven eller processen. Når vi støtter barnet, kan det være noget så enkelt som at følges ad med barnet fra Urbanplanen til teater ZeBU, som kun ligger 500 meter væk. Nu kan flere børn selv gå derhen, og de er dermed i stand til at opsøge deres lokale kulturinstitution uden voksenassistance".*

De voksne (skolelærere, styregruppe, medarbejdere og kunstnere), der har været tæt på børnene i en længere periode, oplever, at projektet har været en stor gevinst for børnene. De fremhæver samstemmende, at det er børnenes aktive deltagelse i planlægning og produktion af kunst- og kulturprodukter, der er drivkraften i børnenes udvikling.

Ansvar og medejerskabet har både været en drivkraft og en hæmsko for børnene. At være børne-kulturpilot har været sjovt, fordi man selv kan være med til at bestemme, men

samtidig kræver det et vist engagement og vedholdenhed, hvilket har været en stor udfordring for mange af børnene.

Børnene har fået ansvar, og det er helt tydeligt børnenes egne idéer, der giver dem mest energi og vilje til at gennemføre. Børnene er blevet taget seriøst, og der er blevet vist respekt over for deres beslutninger. De har oplevet, at man får noget igen, hvis man investerer kræfter i det. Endelig har børnene lært at vise respekt for andres idéer, da alle arrangementer i projektet i sin essens handler om samarbejde.

I processen er børnene i høj grad blevet opmærksomme på det, de er gode til, og de har fået lov til at dyrke det. Der er blevet vendt op og ned på traditionelle krav og skolekompetencer, og krop og kreativitet har fået plads på en helt anden måde, end børnene er vant til. Børnene har oplevet, at kreativiteten har en værdi og opdager helt nye sider af sig selv. Effekten er både udvikling af konkrete kompetencer og et højere selvværd, større selvtillid og for enkelte børn helt konkrete resultater som praktikplads på tegnestue, optagelse i danseakademi mv.: *"Den blivende effekt er i børnenes tanker og indstilling til livet og deres muligheder. Nogle har opdaget helt nye og ukendte kompetencer."* (medarbejder).

Miniportræt af en Børne-kulturpilot

Nada er en af de drivende kræfter hos børne-kulturpiloterne. Børne-kultur-pilotprojektet er hendes legeplads, og hun er bevidst om, at dette er et unikt tilbud og tager derfor imod det med kyshånd.

Efter samarbejdet med Statens Museum for Kunst ansøgte Nada om at blive optaget i SMK's "Unge Laboratorier for Kunst" (ULK), og det blev hun. I løbet af projektet har hun fundet ud af, at hun gerne vil være arkitekt, og hun har med de voksnes hjælp fået en praktikplads på en tegnestue.

Konkret vurderer skolelærere og skolebibliotekarer, at børnenes sprog og læsefærdigheder er blevet styrket, og at børnenes koncentrations- og fordybelsesevne er blevet markant øget. En skolebibliotekar understreger, at *"det er meget vigtigt, at børnene kommer et sted, hvor deres sprog udfordres."*

På det mere personlige plan fortæller en kunstner, som har arbejdet tæt sammen med børnene, om stoltheden og selvværdsfølelsen over *at skabe og opleve succes* som overvældende for nogle af børnene, som aldrig har oplevet noget lignende. I projektet oplever børnene, hvad det vil sige at være glad og stolt over at have skabt noget selv – i fællesskab med andre. Som børnene selv fortæller til Louise Lidang i forbindelse med hendes feltstudie:

Interviewer: Kan du beskrive, hvad det var, der gjorde det til sådan en helt særlig oplevelse?

BKP: Det var at arbejde sammen med mange mennesker – fordi jeg arbejder ikke så meget med sådan, så meget med mennesker, jeg er vant til at være sådan alene – og at lære de andre, dem der er i Urbanplanen og sådan... Og også lave det her med gyserlabyrinten – lave en labyrint HELT selv, det var også rigtig spændende for jeg har aldrig lavet sådan noget...

BKP: Det var rigtig sjovt! – og det var også meget spændende at se, hvordan det er – fordi jeg har kun set sådan noget på tv eller sådan noget, jeg havde aldrig sådan tænkt på at jeg selv skulle lave sådan noget. Så det var en rigtig stor, spændende oplevelse.

Interviewer: mmm? Okay. Så det føltes hvordan – inde i dig?

BKP: mmm... det er et svært spørgsmål... det føltes dejligt! Det var meget sjovt.

Interviewer: Ja.

BKP: - og jeg vil kunne huske det, sådan når jeg bliver stor, at jeg har lavet sådan noget der.

Et andet konkret udbytte er det sammenhold og fællesskab, som børnene har fået ud af at være sammen om projektet. Børnegruppen har gennem hele forløbet haft mange konflikter, men hvor gruppen i begyndelsen var karakteriseret af intriger og samarbejdsproblemer, kan man ved afslutningen af projektet iagttage, at børnene har fået en meget udtalt fællesskabsfølelse, som mærkes i hverdagen. Børnene har desuden oplevet, hvad det vil sige at gøre noget for andre. De har planlagt ture, arrangementer og udstillinger for andre børn i området, for deres klasser, for deres forældre og for børn, de slet ikke kender.

Det er vores vurdering, at tilgangen til børnene som producenter og medproducenter har været afgørende for projektets resultater. Det har givet børnene ejerskab til projektet og stolthed over egen formåen. Børnene er blevet inddraget i alle faser af et kunstnerisk eller kulturelt projekt, de har fået ansvar, og de er blevet taget alvorligt. I projektet er kreative evner og kompetencer blevet synlige og anerkendte med stor effekt for det enkelte barn.

Medarbejdere, formidlere og kunstnere har været professionelle med stærke kompetencer i formidling og pædagogik, og processer og aktiviteter har været af høj kunstnerisk kvalitet. Vi vurderer, at kombinationen har været en afgørende faktor for succes.

Børnenes møde med kunsten og kulturen

Projektets indholdsmæssige omdrejningspunkt har været børnenes møde med kunsten/kunstneren og kulturen.

Projektet har fra starten arbejdet med et meget bredt kunst- og kulturbegreb, hvor alle former for kunst og kultur potentielt kunne komme i spil. Det vigtige har været, at børnene skulle møde den "levende" kunst og kultur, og målet har været at udforske og udfolde og ikke begrænse.

I kraft af projektet har børnene fået en forståelse for kunst og kultur og en evne til at reflektere over bredden i begreberne:

BKP: altså børne-kulturpiloter det er, man kan sige vi er forskellige børn fra forskellige lande med forskellige kulturer... øhm, som lærer...vi kan godt sige at vi lærer af Danmarks kultur, og af andre kulturer. Det er derfor man nok kan kalde det 'piloter' – fordi vi flyver rundt i alle slags kulturer...

Interviewer: m-hm...

BKP: - så det er nok derfor at de har sagt det der med kultur... fordi det er jo ikke kun...ens kultur, det er jo ikke kun Danmarks kultur, vi får jo også set – på Statens Museum for Kunst, får vi jo også set hvordan kulturen var, da det var...i gamle dage, og da vi var på rådhuset og så alle de der fredss...gaver til Danmark, der er det jo forskelligt, så ved man, at de har forskellige kulturer bare ved at se på tingene, så ved man det jo, og så er det nok derfor man prøver ting, som rent faktisk er kulturer, men som, du ved, når folk siger 'kultur? – det er altså virkelig kedeligt', ik? Men når man så rent faktisk prøver det, så er det jo rigtig sjovt! – at opleve, hvordan ens kultur er for en – eller andres er."

Igennem mødet med kunsten får børnene et indblik i en anden verden, som er markant anderledes end noget af det, de normalt oplever. Kunstnere og undervisere fremhæver, at arbejdet med kunst og kultur giver børnene en kropslig oplevelse og erfaring, som er helt afgørende.

"De mærker kulturen med kroppen og med følelserne. Kunsten og kulturen giver rum og mulighed for leg og kreativitet. Og de her børn får IKKE højtlesning, teater eller andet derhjemme. Det styrker deres evne til at tænke abstrakt." (praktikant).

Louises Lidang sammenligner i sit speciale "Børn under et nyt paradigme" denne kropslige erfaring med flow-oplevelser, idet børnene beskriver deres oplevelser med kunsten som "tab af bevidsthed om selvet" og "ændring af tidsfornemmelse" – forbundet med stor positivitet og overraskelse:

Interviewer: Kan du beskrive, hvordan det føltes at være med i det projekt?

BKP: Jeg var helt væk –

Interviewer: Var du det?

BKP: Ja, jeg var helt væk inde i det.

BKP: Jeg synes – det er tre timer, men jeg synes altså, det går bare som om man har været der et kvarter!

BKP: Når det er børne-kulturpiloter, så i starten er vi altid urolige, vi snakker hele tiden og der bliver altid sagt 'ti stille' og sådan noget, men lige så snart vi kommer i gang med at arbejde, så ser du os ikke, at 'hey, det er børn det der', det ser du slet ikke. Så ser du, vi er helt koncentrerede, vi arbejder, og vi prøver at få det bedste ud af det bedste.

Miniportræt af en Børne-kulturpilot

Da Flow Dance Akademiet var på besøg, konstaterede en af danselærerne, at Nadim var "den største motoriske begavelse", som han havde set i 20 år.

Nadim var pludselig i en situation, hvor han for én gangs skyld var den bedste. Han levede sig fuldstændig ind i dansen.

Medarbejderen ringede efterfølgende til Nadims far og fortalte om oplevelserne. Nu går Nadim på egen hånd til breakdance på Nørrebro.

Børnene giver selv udtryk for, at de kan mærke, at en kunstner gør tingene på en helt anden måde end pædagoger og lærere. I kunsten får børnene indblik i nogle metoder, som de kun i meget begrænset omfang (eller slet ikke) oplever i deres hverdag:

"Men lige så snart du er færdig, og du skal til at gå i gang, så går du igennem stedet sammen med de andre og så ser du bare: 'Er det alt det, vi har lavet? Det er det da ikke?'" – så bliver det jo til noget helt andet – og bliver noget stort. Så det er mere sådan oplevelsen af at se alt, hvad vi rent faktisk kan gøre – men som vi bare ikke har brugt vores energi til, og så får man lov til at se, hvordan det kommer til at se ud, og det gør det til en stor oplevelse. [...] Jeg var helt begejstret [...] og også nervøs, men det gik godt. Så det var en stor oplevelse." (Børne-Kulturpilot).

Det er en helt ny erkendelse for dem, at kunst er uforudsigeligt, og at det ikke nødvendigvis handler om at skabe et "rigtigt" resultat:

"I den kunstneriske proces oplever børnene, hvordan de kan bruge almindelige materialer på en ny måde, og de oplever, at de kan opbygge noget stort af næsten ingenting. De

oplever kunstens væsen – at der ikke er et rigtigt eller forkert resultat, at man ved, hvor man skal ende – og at det er ok.” (Kunstner).

En billedkunstner fremhæver, at hendes rolle er at inspirere og vejlede i modsætning til den mere pædagogiske tilgang, der fx fokuserer på, at et ansigt har to øjne, en næse og en mund. Hun oplever ofte, at lærere og pædagoger har svært ved at slippe tøjlerne og den lærende tilgang, når børnene arbejder kreativt, og fx retter på børnene eller tager penslen ud af hånden på dem, hvis de ”maler forkert”. Kunstneren har en helt anden rolle: *”Jeg skal ikke sætte mig til dommer overfor børnene og deres arbejde, for så dræber jeg de små spirer. Jeg kan fortælle og vise eksempler – og så er resten op til dem.”*

Børnene er under projektforløbet blevet konfronteret med værker og processer, der har brudt deres vante tankebaner og har vist dem helt nye veje. På Statens Museum for Kunst fortæller en medarbejder, at børnene reagerede voldsomt på malerier med nøgne mennesker, og at det krævede megen dialog overhovedet at få børnene til at forholde sig til et tabu som nøgenhed.

”Til at begynde med var piloterne tøvende, usikre og én var i synlig forsvarsposition. Allerede anden gang piloterne var på museet åbnede de op og havde mere gåpåmod. Gradvist tog de ejerskab til museet, og de opbyggede et tillidsforhold til projektets involverede voksne. Det resulterede i, at deres fordybelsesgrad og engagement var stigende gennem projektet, og at de blev imødekommende overfor det ukendte: kunsten og museet.”

Som et styregruppemedlem formulerer det: *”Jeg tror, at projektet har sprængt grænserne hos piloterne for det, som var muligt i deres verden, og de altid vil være mere åbne over for kunst og muligvis også andre mennesker.”*

Vi vurderer, at den brede tilgang til kunst- og kulturbegrebet har været en stor styrke. Der har været mulighed for, at børnene kunne stifte bekendtskab med mange forskellige former for kunst og kultur – lige fra den institutionelle finkultur til den mere kommercielle populærkultur.

Børnene oplever ikke kunst og kultur i deres hverdag, og projektet har alene af den grund givet børnene en bredere horisont både kulturelt og socialt. For de børne-kulturpiloter, som har udviklet sig allermost, vurderer vi, at der endda kan være tale om, at de har fået et nyt ”sprog” og et helt nyt afsæt for fremtiden.

4.2 Modellen og målgruppen

Børne-kulturpilotuddannelsen er et frivilligt tilbud til børnene i Urbanplanen. Nogle går til fodbold, andre til dans – her går man til ”kultur”. I det følgende vurderes børne-kulturpilotuddannelsen som model i forhold til målgruppen.

Børnene i gruppen er meget bevidste om deres egen baggrund og etnicitet. Én er asiat, en anden er araber. Nogle praktiserer islam, andre gør ikke. Særligt projektets første tid var i nogen grad karakteriseret af intriger, uro og mobning i børnegruppen, men man har, som tidligere beskrevet, fået skabt et stort sammenhold i gruppen. Skolelærere og skolebibliotekarer har også mærket projektets effekt:

”Bina er en lidt intrigant pige, der skaber mange konflikter. Projektet har givet hende modspil, og noget af hendes negative energi er blevet kanaliseret over i projektet på en positiv måde.” (Skolelærer).

Respondenterne har alle observeret en meget hård tone hos børnene og et stort behov for opmærksomhed: *"Alle børnene taler lige ud af posen – ærlige og umiddelbare. De har et grimt sprog. Kan være lede overfor hinanden, og de konflikter har taget mange kræfter og tid fra det øvrige arbejde."* (Medarbejder).

Projektet er desuden blevet udfordret af, at nogle af børnene undervejs er kommet i puberteten og er i en rivende fysisk og mental udvikling. Det har ikke mindst givet daglige udfordringer, når piger og drenge skal arbejde sammen. En respondent fra Statens Museum for Kunst pointerer: *"Det lille år projektet varede, blev projektet udfordret af, at børne-kulturpiloterne udviklede sig biologisk og psykologisk. Det påvirkede deres identitet og selvforståelse, samt gjorde dem sårbare over for gruppedynamikken og over for, hvorvidt deres nærmeste kammerater anerkendte projektet eller ej."*

Børne-kulturpilotuddannelsen kombinerer pædagogik, kunst- og kulturformidling og kunstneriske processer i et samlet forløb. Både undervisere og kunstnere fremhæver, at denne kombination er af afgørende betydning – særligt for denne målgruppe af børn. En af medarbejderne fremhæver: *"Vægtningen afhænger af fasen. I starten skal det pædagogiske være med til at vælge kunsten, og senere, når der er skabt lyst og tryghed, kan det pædagogiske nedtones og kunsten råde mere. Dette siger jeg på trods af, at jeg tror, at det kunstneriske kan noget fantastisk. Men allerede i 10 års alderen kan man have skabt en mur for "det nye".*

Medarbejderne lægger meget vægt på, at det er vigtigt at skelne, fordi kunsten i sin essens er utryk: *"(...) netop tryghed er der nødvendigvis ikke i kunst (heldigvis), men det er der i pædagogik. Pædagogik kan give tryghed til at kaste sig ud i det ukendte og måske utrygge. Til gengæld kan kunsten tale til noget dybt i mennesket, og netop sprænge grænser og vise veje, som pædagogikken ikke kan".*

Vi vurderer, at vægtningen mellem kunst/kultur, formidling og pædagogik fungerer godt. Pædagogikken er et helt nødvendigt redskab i forhold til målgruppen, og skaber en grundlæggende tryghed, som gør, at børnene overhovedet bliver i stand til at modtage kunsten og kulturen. Det er derfor nødvendigt, at der er pædagogiske kompetencer og undervisningserfaring til stede i et projekt som Børne-Kulturpilotprojektet.

Det har på flere måder været en stor opgave at formidle indholdet og formålet med projektet til en målgruppe, hvor mange ikke er vant til, at man overhovedet går til noget. I projektet har man oplevet, at det kræver en masse arbejde og overraskende lang tid at fastholde børnene i denne type fritidsaktivitet.

Vi vurderer, at det er et indbygget dilemma i projektet, at man gerne vil tiltrække og fastholde de børn, der har vist interesse for projektet og som gerne vil være børne-kulturpiloter, samtidig med at man gerne vil respektere det frivillige aspekt – børnenes beslutninger og familierforhold i øvrigt. Frivilligheden har været i fokus og man har ikke stillet krav om deltagelse. Det har betydet, at nogle børn har været meget on/off i projektet, fordi de ikke har kunnet beslutte sig for, om de ville være med eller ej, eller fordi de har haft familiemæssige forpligtelser, fx pasning af mindre søskende, der har forhindret dem i at overholde aftaler i forhold til projektet. *"Den største udfordring har været, at man ikke vidste, hvor mange bør der dukkede op. Det har gjort det svært at planlægge."* (Medarbejder).

Medarbejderne fremhæver, at det har krævet en stor indsats at skabe den fornødne disciplin hos børnene (så de er mødt op til undervisningen hver tirsdag), og man har vægtet det højt at holde kontakten med børnene og deres familier. Det er tydeligt, at inddra-

gelsen af forældrene har været afgørende for, at modellen har kunnet fungere. Arrangementer i weekenden har ofte krævet, at forældre og børn blev ringet op aftenen før og mindet om arrangementet. Derudover har medarbejderne været i kontakt med børnene og deres forældre via sms, Facebook, mails, hjemmebesøg mv.

Medarbejdere og styregruppe understreger desuden, at det faste mødested på biblioteket har været vigtigt. Biblioteket har givet både børn og voksne en nødvendig tryghed i forhold til de fysiske rammer. Biblioteket ligger som en del af Urbanplanen, centralt i børnenes og deres forældres liv. De faste, stabile voksne fremhæves som en anden afgørende faktor. Det er vurderingen, at det er den stabile voksenkontakt og engagementet fra de voksnes side, der er medvirkende til, at børnene holder fast i projektet. Børnene skal føle sig trygge ved de voksne og samtidig respektere dem, og der skal være både åbenhed og styring i forhold til børnene.

Vi vurderer samlet set, at rammen med en frivillig kulturuddannelse fungerer godt som model. Med modellen har man fundet en ny vej i arbejdet med målgruppen – børn, som ellers ikke opsøger kunst og kultur. Vi vurderer dog, at man i en eventuel fortsættelse af projektet med fordel kan arbejde mere eksplicit med at formidle projektet som ”forpligtende frivillighed” for at styrke deltagelsen. Frivillighed og forpligtelse behøver ikke at være modsætninger, og en mere klar formidling af disse rammer vil kunne styrke modellen.

4.3 Målopfyldelse

Projektets formål er at sikre, at børn i Urbanplanen stifter bekendtskab med levende kunst og kultur, og man har ønsket at skabe en bred og spændende portal til kunst og kultur for at udbrede lysten til at bruge denne hos børn og unge. Endelig ønsker man via evalueringen at belyse, hvilken forskel det gør, at børnene får anderledes kulturoplevelser end det, de er vant til.

Som beskrevet ovenfor har man i kraft af et stort udbud af kulturelle og kunstneriske aktiviteter i høj grad sikret, at børn i Urbanplanen stifter bekendtskab med levende kunst og kultur, og man har med projektet som ramme skabt en bred indgang til kunst og kultur, som har givet mange børn i Urbanplanen lyst til at opsøge og bruge kunsten og kulturen.

Helt grundlæggende har børnene i Urbanplanen fået en lang række kunst- og kulturoplevelser, som de ellers ikke ville få. De har stiftet bekendtskab med kunsten og kulturens mange facetter og oplevet, at kunst og kultur er mange ting. Både malerier på Statens Museum for Kunst, dokumentarfilm, street dance, teater, musik, dans og meget andet.

Projektets succeskriterier har været:

- At mindst 1.000 børn får en kulturoplevelse både i og udenfor Urbanplanen
- At mindst 100 børn får deltagerdiplom (kulturklippekort)
- At mindst 20 børn gennemgår undervisningsforløbet og bliver kulturpiloter
- At denne gruppe laver en film om deres kulturbaggrund og om de indtryk, de får via de kulturoplevelser, som projektet formidler
- At projektet får mediedækning lokalt, regionalt og på landsplan
- At Kulturforeningen Liv i Sundby får en aktiv børnegruppe, der fremover er med i planlægningen af børnekultur i Urbanplanen.

Konkret har 6.000 børn og unge plus over 2.000 voksne fra og omkring Urbanplanen deltaget i kulturelle aktiviteter. Optællingen af deltagere er sket ved hvert arrangement, og der har naturligvis været gengangere blandt deltagerne.

Over 100 børn i Urbanplanen har via et kulturklippekort fået og deltaget i min. 10 forskellige kulturoplevelser og har fået diplom

15 børn er uddannet børne-kulturpiloter, men mindst 35 børn har været fast tilknyttet kulturpilotuddannelsen i en længerevarende periode. Børne-kulturpiloterne har deltaget i undervisning én gang om ugen samt i en lang række aktiviteter uden for den faste undervisningstid.

Arbejdet med en film om børnenes kulturbaggrund blev af praktiske årsager ikke realiseret, og man valgte tidligt i projektperioden at prioritere indsatsen anderledes. Gruppen af børne-kulturpiloter har derfor brugt filmmediet meget, men har lavet flere mindre film om deres arbejde. Videoerne er tilgængelige på www.bornekulturpilot.dk

Projektet har fået en stor mediedækning i lokale medier, og i mindre grad i nationale medier. Man har ikke opstillet måltal for succeskriteriet, og det kan derfor diskuteres, hvorvidt resultaterne er tilfredsstillende. Man har dog også fået en markant synlighed i det nationale kunst-/børnekulturmiljø, bl.a. gennem samarbejde med Statens Museum for Kunst, Dansk Billedhuggersamfund, Køge Skitsesamling, Zenekunst for Børn og unge mv., ligesom projektet har en central placering som best practice i ny national rapport om kulturrens rolle i sociale boligområder⁴. Det tværgående samarbejde behandles nærmere i kap 5.

Endelig er gruppen af børne-kulturpiloter (pt. bestående af ca. 15 børn) stærk og initiativrig og bidrager aktivt til aktiviteterne i Urbanplanen. Selvom børnene er både aktive og dedikerede, så drives projektet af de to faste medarbejdere. Børnene har brug for de rammer og den stabilitet, som fast undervisning med faste undervisere kan give dem. Det er derfor vores vurdering, at der er skabt en aktiv børnegruppe, men at denne børnegruppe ikke umiddelbart vil kunne "overtages" af Liv i Sundby og fortsætte med at planlægge aktiviteter uden de rammer og undervisere, som de er vant til.

Vi vurderer således sammenfattende, at projektets formål er opfyldt. Rigtig mange børn i og omkring Urbanplanen har oplevet kunst og kultur, og oplevelserne har tydeligvis gjort en forskel – for lokalområdet og for det enkelte barn.

Vi vurderer, at projektet til en vis grad opfylder succeskriterierne. De kvantitative succeskriterier er til fulde opfyldt. Med hensyn til de kvalitative succeskriterier har man undervejs i forløbet revurderet målet om en film som enkeltstående produkt af projektet. Det kan diskuteres, hvorvidt mediedækningen har været tilstrækkelig, men projektet har opnået en markant synlighed nationalt i det kulturelle/børnekulturelle miljø.

Endelig er børnegruppen ikke selvkørende på en måde, så den umiddelbart kan fortsætte i regi af Liv i Sundby uden støtte fra faste voksne. Dette har dog heller ikke været en del af succeskriteriet.

⁴ Socialministeriet og Institut for Fremtidforskning

5 ORGANISERING

Analyse vedrørende organisering/proces, formidling og samarbejde. Hvordan fungerer projektorganiseringen og styringen? Hvordan vurderes formidlingen? Hvordan fungerer det tværgående samarbejde?

5.1 Organisering og proces

Omdrejningspunktet for projektet har været en aktiv styregruppe, bredt sammensat med repræsentanter fra de fire foreninger/institutioner Liv i Sundby, Solvang Bibliotek, Partnerskabet og Børnekulturhus Ama'r. Projektet har størstedelen af projektperioden haft ansat en projektleder og to faste medarbejdere. Sidstnævnte har stået for undervisningen på kulturpilotuddannelsen og planlægningen/koordineringen af arrangementer. Projektlederen måtte stoppe grundet udefrakommende forhold, og i projektets sidste fase har den ene faste medarbejder sideløbende med andre opgaver varetaget projektledelsen. Solvang Bibliotek bidrager desuden ressourcemæssigt i form af personale med et antal timer ugentligt i forbindelse med planlægning og koordinering. Endelig har man løbende haft tilknyttet både praktikanter og frivillige.

Medarbejderne har kunnet trække på styregruppemedlemmerne i relation til fx pædagogiske udfordringer med børnene eller i forbindelse med etableringen af samarbejder i lokalområdet. Styregruppen har været aktiv i hele processen, også når det gælder praktiske opgaver.

Projektet har fra begyndelsen arbejdet med en flad organisering med meget få beslutningsled. Alle medarbejdere – inklusiv evaluator – har deltaget på styregruppemøderne ca. én gang om måneden. Dog har projektleder, medarbejdere, praktikanter og en repræsentant fra biblioteket desuden været samlet i en arbejdsgruppe en gang om ugen. Organiseringen har betydet en udpræget grad af inddragelse af projektdeltagerne i alle beslutninger, og at der har været kort fra idé til handling.

Finansieringen fra Nordea har klart været medvirkende til at skabe en meget dynamisk proces. Projektet har relativt frit kunnet disponere over midlerne og det forhold, at projektet ikke har været underlagt sædvanlige og administrativt tunge dokumentationskrav, har frigivet ressourcer og har skabt rum og mulighed for eksperimenter:

"Åbenhed, spontanitet og engagement har været kernen. Vi har løbet stærkt og har, i dialog med en masse mennesker, kastet os ud på dybt vand for at prøve nogle ting af – for at se om det virker. Dialog har været alfa og omega i processen – i styregruppen, med samarbejdende institutioner, med bibliotekets personale, forældre og ikke mindst børnene", som en af projektmedarbejderne pointerer.

Organiseringen og processen har været med til at skabe et meget stort engagement og ejerskab hos medarbejdere, praktikanter og frivillige, der har oplevet et projekt med højt til loftet og stor mulighed for at præge udviklingen. Undervisere og styregruppemedlemmer nævner fleksibilitet, frihed og tillid som de afgørende succesfaktorer i relation til organiseringen.

Projektet er et "ildsjæls-projekt" og har under hele processen været båret af engagementet hos de involverede. Projektet har således været afhængig af en meget stor frivillig indsats – også fra de lønnede medarbejdere. Medarbejderne betegner projektet som *"en legeplads med et hav af muligheder"* med *"plads til uenighed og forvirring"*. Processen opleves som kaotisk, til tider stressende, men først og fremmest som sjov og givende.

Den meget åbne og "kaotiske" tilgang har dog også virket hæmmende i processen. Flere af de tilknyttede fremhæver faren ved, at "*ildsjæle brænder ud*". Det meget åbne fokus har givet medarbejderne en følelse af højt til loftet, men har også betydet meget udflydende rammer for arbejdet og uklar ansvarsfordeling. Medarbejderne påpeger, at både frivillige og ansatte har brug for rammer og struktur for at kunne sætte grænser for arbejdet, for ikke at "brænde ud".

Styregruppen og medarbejderne har skullet udvikle projektet fra bunden, og det operationelle fokus har været styrende. Vi vurderer, at det operationelle fokus og den løse struktur har taget fokus på bekostning af mere strategisk projekt- og ressourcestyling. Det betyder bl.a., at man først sent i forløbet for alvor har fået fokus på synlighed (fx via hjemmesiden) og kontakt til beslutningstagere mv. i forbindelse med forankring.

Vi vurderer samlet set, at man fremadrettet bør sikre mere tydelig ledelse og et mere strategisk fokus. Konkret vurderer vi, at ressourcer og kompetencer i projektet kan udnyttes bedre i forhold til hhv. projektledelse, undervisning, strategi og praktik.

5.2 Formidling

Generelt set er formidlingen af projektet ikke blevet prioriteret højt. Når projektet alligevel har opnået stor synlighed både lokalt og nationalt, skyldes det omfanget af konkrete aktiviteter i lokalområdet, det brede tværgående samarbejde og de gode resultater, som har skabt opmærksomhed.

Konkret har projektet først halvvejs gennem projektet fået etableret en velfungerende hjemmeside og synlighed på Facebook og YouTube. Ligeledes har man først i projektets afsluttende fase været repræsenteret ved konferencer og relevante netværksmøder.

Projektets titel "Børne-Kulturpiloter i Urbanplanen" har grundlæggende været svær at bruge i en kommunikationssammenhæng, da den henviser til ét ud af tre indsatsområder, kulturpilotuddannelsen, men har skullet favne projektet i sin helhed. Som en af medarbejderne udtrykte det i midtvejsevalueringen: "*Projektets tredeling forvirrer mere end den gavner, både når vi skal fortælle om projektet, og når vi skal bruge det på vores møder og i vores arbejdsudvikling*". Alle projektdeltagerne understreger dog, at selve formålet med projektet – mere børnekultur i Urbanplanen – er et godt og simpelt budskab, som har været nemt at kommunikere ud.

I projektets første fase fokuserede styregruppe og medarbejdere primært på at skabe klarhed om de praktiske rammer for projektet, herunder hvordan tredelingen i projektet skulle fungere i praksis, og hvordan den skulle formidles/forklares. Alene af denne årsag blev formidlingen ikke vægtet højt, og kommunikationen udadtil var uklar. Dette gælder primært kommunikationen over for de primære målgrupper – børnene i Urbanplanen og deres forældre, og de nære samarbejdspartnere i lokalområdet. I forbindelse med pilotuddannelsen har det også været en udfordring at kommunikere selve grundideen – at børnene er medskabende – særligt til samarbejdspartnere, der i nogle tilfælde ikke har haft fokus på at inddrage børnene.

De mange arrangementer og det store fokus på samarbejde og netværksarbejde har medvirket til at skabe synlighed i bred forstand. Man har oplevet en stor interesse fra potentielle samarbejdspartnere og et meget stort antal kvalificerede ansøgere til opslåede underviser- og praktikstillinger. Det er tydeligt, at netværksarbejdet har skabt mange "ambassadører" i børnekulturmiljøet i hovedstadsområdet. Helt konkret er fx ansøgere og

tidligere medarbejdere vendt tilbage med ønske om praktikpladser og tilknytning til projektet som frivillige.

Styregruppen har løbende haft kontakt til lokalpolitikere og andre interessenter, men man har ikke arbejdet særskilt med en strategi for forankring som indsatsområde. Vi vurderer, at projektet har opnået en stor synlighed lokalt og nationalt, men at man har manglet et strategisk fokus på formidling og synlighed med henblik på forankring.

5.3 Tværgående samarbejde

Tværgående samarbejde har været en central metode i både tilrettelæggelsen af projektet og i den løbende udvikling. Styregruppen består således af repræsentanter fra fire forskellige institutioner (Liv i Sundby, Solvang Bibliotek, Børnekulturhus Ama'r, Partnerskabet), som har udviklet projektet i fællesskab.

Relationen til Solvang Bibliotek har sikret projektet et fysisk tilholdssted fra starten. Den store opbakning fra biblioteket har været af afgørende betydning for projektet, ikke mindst fordi den fysiske ramme har sikret en tryghed og en kontinuitet for børnene, der har vidst, hvor og hvornår de kunne finde medarbejderne fra projektet.

Ligeledes er inddragelsen af eksterne samarbejdspartnere centralt i den konkrete tilrettelæggelse af aktiviteter i projektet, og samspillet med institutioner, lærere og pædagoger i lokalområdet er vægtet højt. Projektet har fx arbejdet sammen med Solvang Kirke, skolerne i lokalområdet, børneinstitutionerne i området, boligafdelingerne i Boligselskabet 3B: Remisevænget Øst, Remisevænget Vest, Remisevænget Nord, Dyvekevænget og Hørgården. Desuden Københavns Kommune, børne- og ungeteatret ZeBU, Statens Museum for Kunst, AFUK (Akademiet For Utæmmet Kreativitet), KØS - Køge Skitsesamling, Dansk Billedhuggersamfund, Corona La Balance, Statens Teaterskoles lys- og lydlinje, Teater Hund, Frivilligcenter Netvirket og en lang række kunstnere.

Mange institutioner har selv opfordret til samarbejde. De forskellige samarbejdsrelationer, som er opstået, har skabt mange muligheder, som projektet har formået at udnytte til gavn for børnene. Det har dog været en løbende udfordring for undervisere og projektlejere at vurdere, hvilke samarbejder der kunne være givende, og hvordan pilotbørnene kunne inddrages på den bedst mulige måde. I enkelte samarbejdsrelationer har det fx været en udfordring at sikre forståelsen af projektet – at pilotbørnene selv skal deltage aktivt og have ansvar, men også at gruppen af børn i mange henseender er meget anderledes end de børn, institutionerne/kunstnerne normalt møder. Det har været vigtigt at forventningsafstemme og forberede samarbejdspartnere på børnenes udgangspunkt. Enkelte kunstnere er fx blevet irriterede på børnene over manglende engagement og har oplevet, at børnene tog oplevelserne for givet.

Medarbejderne fremhæver, at det er helt afgørende, at samarbejdspartnere formår at møde børnene der, hvor de er. Det handler om at lytte til børnene og *"turde være i børnehøjde"*. *"Når samarbejderne har været for 'voksen' tænkte, så har det krævet så meget af os medarbejdere at bøje, manipulere, vække og inspirere hen mod det, som var tænkt"*. (Medarbejder).

Samarbejdet med Statens Museum for Kunst fremhæves som *"et insisterende møde"* – en lang proces, hvor børnene besøgte museet mange gange og genså kunsten, kom ind ad bagindgang, fik adgang til magasiner og inviterede deres klasse og forældre.

Samarbejdet med institutionerne i lokalområdet, særligt skolerne og skolebibliotekerne, har desuden været afgørende for projektets gennemslagskraft i lokalområdet. Skolebibliotekarer og lærere har fx været med til at rekruttere børne-kulturpiloter, og samarbejdet har betydet meget for projektet. Som en underviser pointerer: *"Vi har fået goodwill og blåstempling fra skolen over for forældrene, vi har fået lokaler og forståelse for fridage mm"*.

Vi vurderer, at projektet har formået at arbejde målrettet og konstruktivt med det tværgående samarbejde med det resultat, at samarbejdet i det store hele har været givende for alle parter.

6. FREMADRETTEDE ANBEFALINGER

I dette kapitel præsenteres evaluators fremadrettede anbefalinger, herunder gives et bud på mål og indsatsområder for en evt. videreførelse af projektet.

6.1. Forslag til fremtidig strategi

På baggrund af resultaterne vurderer vi, at kulturpilotuddannelsen er det helt centrale element i projektet. Vi ser således et potentiale i en fast forankring af uddannelsen med fokus på længerevarende forløb, hvor børnene fortsat er medproducenter og skaber oplevelser for alle børn (og voksne) i Urbanplanen. Vi anbefaler dog, at man styrker formidlingen af den "forpligtende frivillighed" i gruppen – og finder en velfungerende model for de mere løst tilknyttede børn, som let kan kommunikeres.

Projektet har i organiseringen fokuseret på åbenhed, tillid og fleksibilitet og har skabt meget åbne rammer for ildsjæle og frivillige. Vi anbefaler, at man fastholder den åbne og tillidsfulde indstilling, men sikrer tydelig ledelse – så der løbende prioriteres, og man sikrer retning, herunder overvejer hvordan ressourcer og kompetencer i projektet udnyttes bedst muligt i forhold til projektledelse, undervisning, strategi og praktik.

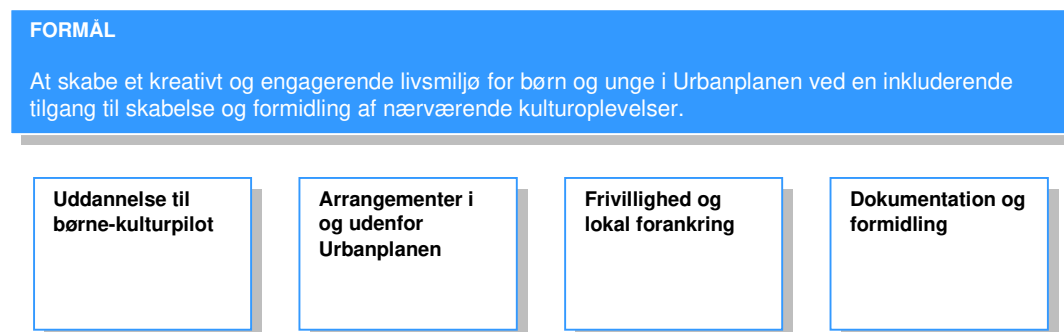
Et væsentligt element i organiseringen er det markante fokus på tværgående samarbejde, og man har skabt gode resultater i samarbejde med en lang række institutioner. Vi anbefaler, at man fortsat dyrker disse samarbejdsrelationer – lokalt, regionalt og nationalt.

Samlet set er der imidlertid behov for at skærpe fokus i forhold til formål og indsatsområder – til gavn for både projektet og projektmedarbejderne og ikke mindst projektets resultater på det strategiske niveau. Det er således vores anbefaling, at man i en ny projektperiode

- skærper fokus i forhold til formål, indsatsområder og succeskriterier
- har mindre fokus på kvantitet – mere på kvalitet og udbytte for de medvirkende
- har fokus på strategisk synlighed og lokal forankring.

På baggrund af ovenstående anbefalinger giver vi i det følgende et bud på formål og indsatsområder for projektet fremadrettet.

Figur 1: Formål og indsatsområder

Udannelsen til børne-kulturpilot

Indsatsområdet tager udgangspunkt i uddannelsen som børne-kulturpilot. Et forløb, hvor børnene er producenter, medproducenter og arrangører. Målet er, at børnene uddannes til piloter – som kan navigere i den kulturelle verden, kan producere kulturelle aktiviteter og har kompetencerne til at videreformidle kunst og kultur til andre børn og unge i Urbanplanen samt deres forældre.

Børnene undervises og støttes af de to medarbejdere i processen fra idé over formidling til og med afvikling. Uddannelsen kan bestå af eksterne besøg der, hvor kunsten og kulturen produceres, og kortere eller længerevarende forløb ledet af kunstnere.

Som nævnt anbefaler vi, at man styrker formidlingen af projektet som ”forpligtende frivillighed”, men at man på baggrund af de hidtidige erfaringer i fremtiden arbejder med to grader af tilknytning:

- Børne-kulturpiloter (stamgruppen af de børn, der har lyst og overskud til at være med i hele projektperioden, og som følger undervisningen og er med til at planlægge større projekter og løbende arrangementer)
- Mulighed for at være projekt-aktiv for de af områdets øvrige børn, der kun har lyst og overskud til at være med til projekter af kortere varighed.

Arrangementer i og udenfor Urbanplanen

Indsatsområdet tager udgangspunkt i det forhold, at de mange aktiviteter i og udenfor Urbanplanen har været vigtige for projektets synlighed og gennemslagskraft i lokalområdet. Det er fortsat centralt at kulturen kommer til Urbanplanen, og børnene skal også ud af Urbanplanen for at opleve verden og kulturen omkring dem, gerne i tæt samarbejde med kulturinstitutioner lokalt, regionalt og nationalt.

Man har indtil nu fokuseret meget på antal arrangementer, men vi anbefaler, at man i en kommende projektperiode prioriterer kvalitet frem for kvantitet, når det gælder udbuddet af arrangementer, og ikke mindst at børnene selv skaber og præsenterer langt de fleste oplevelser.

Frivillighed og lokal forankring

Projektet har haft mange frivillige tilknyttet, og indsatsområdet handler om en udvikling og synliggørelse af frivillighedsbegrebet, som vi oplever som meget centralt for projektets resultater. Det frivillige aspekt har skabt et ejerskab og en fællesskabsfølelse omkring projektet, som er uvurderlig, og den frivillige, lokale indsats er således også afgørende for den lokale forankring. Forældrene er her en særlig vigtig gruppe.

Indsatsområdet handler også om at udbygge samarbejde med lærere og skolebibliotekarer på de lokale skoler og arbejde målrettet mod en fast, lokal forankring af uddannelsen til børne-kulturpiloter – fx i samarbejde med Solvang Bibliotek og Solvang Kultur- og Medborgercenter.

Synliggørelse og dokumentation

Som et sidste indsatsområde vurderer vi, at man fortsat bør arbejde med at undersøge og dokumentere, hvilken forskel det gør, at børnene og de unge oplever og engagerer sig i kunst og kultur som producerende og medproducerende.

Perspektiverne her rækker udover det kunstneriske og kulturelle felt – særligt til integrationsområdet og det boligsociale område. Projektet kan i høj grad bidrage med en synliggørelse af resultater, formidling og inspiration til lignende projekter og diverse netværk.

7. EVALUERINGENS METODE OG FREMGANGSMÅDE

Evalueringen har taget form som en aktiv og lærende evaluering og har fungeret som en integreret del af projektet. Formålet har været at belyse, hvilken forskel det gør, at børn engagerer sig i anderledes kulturoplevelser. Projekterfaringer er indsamlet og bearbejdet i et tæt samarbejde mellem projektdeltagerne – evaluator, styregruppe, medarbejdere og børn. Evalueringen er baseret på en kvalitativ metode og omfatter flere forskellige typer af dataindsamling, som løbende har suppleret hinanden:

- Desk research i forhold til foreliggende materiale (rapporter, evalueringer, logbøger)
- Observation ved undervisning og arrangementer
- Selvevalueringer udfyldt af styregruppe og medarbejdere
- Fokusgruppemøder med styregruppe, medarbejdere og skolebibliotekarer
- Individuelle interviews med pilotbørnene og en række centrale aktører – undervisere, lærere, kunstnere, samarbejdspartnere.

I det følgende gennemgås de enkelte delelementer.

Desk research

Evaluator har gennemgået alt tilgængeligt materiale med det formål at skabe overblik over projektet og få så mange vinkler som muligt repræsenteret i evalueringen.

Evaluator har gennemgået det materiale, som projektets faste medarbejdere løbende har produceret i forbindelse med planlægning og dokumentation af undervisning og kunstneriske forløb. Der er bl.a. tale om dokumenter, der beskriver alle børnenes aktiviteter. Evaluator gennemgået flere af børnenes produktioner, eksempelvis logbøger og videoer. Statens Museum for Kunst har evalueret projektet "SMK: det er dit – brug det!", som var et forløb særligt tiltænkt for Børne-kulturpiloterne. Der blev efterfølgende udarbejdet en intern evaluering, som ligeledes er anvendt i nærværende evaluering.

Projektets kunstneriske og pædagogiske indhold er desuden undersøgt i et studie udført af Louise Lidang Krøyer, der var tilknyttet projektet som praktikant og senere skrev speciale om projektet. Louise Lidang Krøyer har udført et omfattende feltstudie med udgangspunkt i projektet og har bl.a. videointerviewet pilotbørnene. Samtlige interviews er transskriberede, og de børnecitater, der anvendes i evalueringen, stammer herfra. Specialet har desuden været anvendt som inspiration for evaluator i forhold til vurdering af projektets pædagogiske og kunstneriske rammer. Specialet "*Børn under et nyt paradigme? Børnekultur som begreb og virkelige greb*" er bedømt ved Malmö Högskola i foråret 2010.

Observationer

Evaluator har været til stede ved samtlige styregruppemøder og ved flere af børnenes arrangementer og har således fulgt projektet fra start til slut.

Selvevalueringer

Projektets styregruppe og de faste medarbejdere har udfyldt selvevalueringer midtvejs i projektets forløb og i oktober 2010, hvor projektet officielt har to måneder tilbage.

Der er tale om en aktiv styregruppe, som kender børnene, og som ofte har deltaget i børnenes arrangementer og aktiviteter.

Interviews og fokusgruppeinterviews

Evaluator har gennemført interviews med repræsentanter for Statens Museum for Kunst, kunstnere, der har været tilknyttet projektet, praktikanter, der har arbejdet med børnene, børnenes skolelærere, skolebibliotekarer, børnenes faste undervisere og styregruppen.